

SZDSZ-kompromisszum

Semleges hatalom

Szétforgácsoló SZDSZ? – kérdeztük néhány nappal ezelőtt, mikor a szabaddemokraták szegedi szervezetére vetettünk pillantást. A párt közgyűlése nemrégiben adta meg a feleletet: elnököt és ügyvivői testületet választott, a két legjelentősebb politikai áramlat pedig kinyilvánította készségét az együttműködésre. Nagy Sándor elnököt először arról kérdeztük, hogyan sikerült megegyezni az első számú ember személyében.

– A választást háromfordulós egyeztető tárgyalások előzték meg, s a két héttel ezelőtti tisztújítás kudarcát (az akkor megválasztott öt ügyvivőből három mindjárt le is mondott) végül siker követte. Megállapodtunk: semleges elnököt és – az áramlatok közötti paritásos alapon – négy fős ügyvivői testületet választunk; előbbi volnék én, utóbbiban Mészáros József és névkonom, Nagy Sándor a szabadelvű műhelyt, Roszik György és Tanos Béla a pragmatikus szárnyat képviseli. A tagságban belül – 106 ember – ez a két, egyenként 20-22 fős irányzat fogalmazta meg önmagát.

– Miben áll e két irányzat különbsége?

– A törésvonalak az országos vezetőség repedéseihez hasonlatosak. A szabadelvűek a Dornbach Alajost, a pragmatikusok Tölgyessy Pétert favorizálják. A különbségeket nehéz politikai kategóriák segítségével megfoghatóvá tenni, mert ezek inkább stílári jellemzők, a mindennapi ügyek vitelére vonatkoznak.

– Kérem, a lényegét azért röviden foglalja össze!

– A különböző nézetek mögött az SZDSZ helyzetének eltérő megítélése áll: Tölgyessy szerint a párt a mainál sokkal jobb pozíciót is elfoglalhatna, Dornbach egyenesen azt mondja, kutyaszorítóban van az SZDSZ, és az az elvi döntés juttatta ide, amely a csoportból nagy pártot igyekezett csinálni. A belső feszültséget fokozta, hogy a választáson veszített az MDF-fel szemben. A legnagyobb ellenzéki pártként egy sor kérdésben véleményt kell nyilvánítania, hosszú vitákba bonyolódik a kormánypártokkal (címer, egyházi oktatás stb.). Szegeden ez a két irányzat felismerte, hogy együtt kell élni, más lehetőség nincs.

– Itt is a „régiek” és az „újjak” bizonyos értelemben hatalmi torzalkodásáról volt szó?

– Egy belső szociológiai felmérés tényleg igazolta, hogy Dornbach tábora főként az „régieket”, Tölgyessy pedig az „újakat” tömöríti. Érthetőnek tűnik azonban az újonnan be-

Torgyán-rölap a liláktól?

A Mai Nap szombati számában H. N. L. aláírással „Forduló Szegeden” címmel érdekes cikke bukkantunk, melyet az alábbiakban teljes terjedelmében közlünk.

„Lázasan készülődnek a szegedi kiscsapatok a 1992. március elseji országos nagygyűlésére. Az eddigi érdeklődés alapján a kétezer személyes Újszegedi Sportcsarnok kicsinezer bizonyul majd a hetvenezet tag képviselőiben megjelenő 1700 pártelnöknek, s az ország minden részéből különbözőekkel, vonattal érkező kiscsapatokkal.

A gyűlés nyilvános. Meghívták rá más pártok s az egyház képviselőit is. Talpra, magyar! Sorsforduló Szegeden – adja hírlul az alkalomra

léptettek az az igénye, hogy beleszóljanak a vezetésbe.

– Azt rebesgetik, hatalomátvitel készült...

– Voltak arra utaló jelek, hogy az „újnak” nevezett csoport egy része nagyobb hatalmat szeretne magának, mint azt politikai súlya egyébként indokolná.

– Hogyan fogadták dr. Dobozy Levente és dr. Abraham László megjelenését a pártban?

– Megosztotta a tagságot, Dobozy úr ellen Jenei Ferenc etikai vizsgálatot kért. Arról, hogy milyen szerepet játszhattak a pártban, a tagság fog dönteni.

– Nemcsak Dobozy úr okán: milyen a kapcsolatuk az önkormányzat liberális frakciójával?

– Eddig mondhatni különéletet élt a frakció és a párt. Ennek vége. A pártelnök részt fog venni a frakció ülésein, az ügyvivői megbeszélésekre pedig, tanácskozási joggal, meghívjuk a frakcióvezetőt. A párt önkormányzati képviselői nem vonhatják ki magukat a frakció munkájából, dr. Tichy-Rács Csaba és Dobó János egy hónapig gondolkodhatnak a visszalépésen. A liberálisok munkájával, ha nem is teljes mértékben, de elégedettek vagyunk. Úgy látjuk, a szóra érdemes kezdeményezések közül származnak, de rendre elbuknak a konzervatívok akadékoskodásain. Ok egyébként meglehetősen furcsa helyzetbe kerültek: az alpolgármesterő személyén keresztül tulajdonképpen nagykoalícióban vannak a liberálisokkal, míg a frakció maga egyre inkább ellenzékbe szorult.

– Pártjuk közismert a sajátvaló jó kapcsolatáról...

– Szegeden sincs rossz sajtónk. Célunk: élni az újsággal! Imi fogunk, s reméljük ezt teszik a konzervatívok is. A közgyűlési eseményeket például csak egyetlen újságról közvetíti, ezért megfontolandóan tartom, hogy az egyes üléseket követően a pártok foglalkozzanak meg véleményüket, foglalják össze az ott történt és lényegesnek tartott dolgokat, és írjanak rövid értékelést a Délmagyarországra!

Ó. J.

Tisztújítás után

Az MDF élén a centrum

„Senkit sem óhajtunk megbuktatni”

– Egyre – másra közzük a hírt, tisztújításra készül ez vagy az a párt ilyen vagy olyan szervezete. Arra utal a megújulási láz, hogy valóban megindult a választási készülődés?

B. J.: – Évente ismétlődő, szabályos vezetőségválasztásról van szó az MDF esetében. Nem érzem, hogy kampányszempontok uralnák a tisztújítást.

– A szegedi szervezet volt elnökét leváltották vagy új feladatot kapott?

B. L.: – Annak idején egy évre vállaltam csak az elnöki funkciót. Egyébként meg nagyon nehéz poszt az elnöki teendők ellátása, mert a mi szervezetünkben nincs fizetett pártalkalmazott, aki a vezetők keze alá dolgozna. Az elnökség munkájában továbbra is részt veszek.

– Miért országgyűlési képviselők lettek a párt városi és megyei szervezetének első emberei? Az elmúlt időszakban több szegedi MDF-politikust is elszóltattak innen, mert más, jelentős pozíciót kaptak. Nem sikerült új, vezetésre alkalmas embereket találni?

B. L.: – A 9 fős elnökség 3 tagja az előző testület munkájában is részt vett. Az új vezetőség összetételéről a tagság döntött.

B. J.: – Fiatal szakértők és új emberek is vannak sorainkban. Ugyanakkor az információra éhes fiataloknak, akár az Ifjú-sági Demokrata Fórumban lehetőséget adunk a politizálásra.

– A „vezércserék” arra utalnak: az MDF vidéki szervezetét megerősíti. Egy vezető több feladatot is ellát. Az erők összpontosításáról van szó?

B. J.: – A választási ciklus feléjehez érkezünk, s létező igény, hogy különböző tevékenységi területeket kapcsoljunk össze. Abban semmi meglepőt nem találók, hogy egy országgyűlési képviselő törődik saját pártszervezetével.

B. L.: – Az „erősítést” már az országgyűlési képviselőválasztások után elkezdtük. Azóta profi pártot sikerült felépítenünk. A közretek, a helyi szervezetek megyei, s országos rendszerre állnak össze. Sztruktúráját – ennyire átfogóan – egy párt se tudta kiépíteni. Jelentősen tartom, hogy a politikától való elfordulás időszakában a szegedi

Dr. Bratinka József

Balogh László

FOTÓ: NAGY LÁSZLÓ

A Magyar Demokrata Fórum szegedi szervezetének 9 tagú elnöksége megújult. Mint arról hírt adtunk: a megyei és a szegedi elnöki posztra egy-egy köztisztviselőből álló országgyűlési képviselőt választottak. A tisztújítás háttéréről, az új elnökségre váró feladatokról a régi és a frissen megválasztott tisztségviselővel, azaz Balogh Lászlóval és Bratinka Józseffel beszélgettünk.

szervezetben közel 150 tagdíjat fizető személy dolgozik. Fontos viszont a pártsemleges civil szféra erősítése.

– A vezetőségválasztással együttjár-e a stratégia, a taktika módosítása? Ehhez kapnak-e a központból javaslatokat? Azt hallottam, egyesek szerint azért vállalták az elnöki teendőt országgyűlési képviselők, hogy az önkormányzatban dolgozókat tehermentesítsék, s azoknak több energiájuk jusson a szegedi liberális polgármester, alpolgármester „megbuktatására”...

B. J.: – Nem erről van szó. A különböző típusú feladatok összekapcsolásának jegyében például két önkormányzati képviselő is tagja az elnökségnek. Mi az MDF tagságától és szimpatizánsaitól várjuk, hogy spontán laboratóriumként kidolgozzák: mit kell csinálnunk a jövőben.

B. L.: – A választások eredményét tudomásul vettük. Senkit sem óhajtunk politikai okból vagy hisztériakeltésből megbuktatni. A konzervatív frakciót egyetlen cél, a város érdeke vezérli. Ha ez azt diktálná, hogy személyi változás történjen, akkor valószínűleg szándékunk lenne azt megtenni, de a jelenlegi törvények értelmében lehetetlen a bizalmatlansági

indítvány, valaki „megbuktatása”. Legfeljebb lemondásra lehet bírni egy politikust. Mi a politikai tényeket figyelembe véve akarunk dolgozni. Kategórikusan kijelenthetem: se személyi, se taktikai, se stratégiai kérdésekbe nem szól bele senki a „központból”. Ellenben minden nagyobb horderejű téma tárgyalását helyi vita előzi meg.

– A városi elnököt, Bratinka Józsefet és a megyei elnököt, Póda Jenőt szinte egymás mellé, a 15. illetve a 17. helyre sorolták a szegediek a lapunkban nemrégiben nyilvánosságra hozott közéleti toplistán. Ők országgyűlési képviselőként, Koha Róbert pedig az önkormányzat konzervatív frakciója vezetőjeként került (ő a 21. helyre) a közvéleménykutatók kérdőívére. A toplistát sorrendje tükrözi-e az MDF-en belüli erőssorrendet? Ki a párt szegedi „frontembere”?

B. J.: – Nem vagyok arról meggyőződve, hogy ez a népszerűségi lista kifejezi a valóságot. Láthatóan sokféle szempont keveredett. A magam helyével nem vagyok elégedetlen, mert a „negyedik helyezett” után következők között egészen kicsi a különbség. A közvéleménykutatás ezen megnyilván-

nulási módjának nem tulajdonítok különösebb jelentőséget. Egyébként meg a pártban belül nincs erőssorrend. Mindenki teszi a dolgát.

– Arra kíváncsi lehet az olvasó is: hol helyezi el Bratinka József önmagát az MDF-en belüli irányzatok között?

B. J.: – Nálunk nincsenek platformok. Antall József pártelnök elemzésével egyetértetek: a Demokrata Fórumot jellemző hármas alapérték elfogadása egy emberen belül is meglehet. A centrumban, a minden irányba tekintő központon helyezem el magam. Hozzáteszem viszont: nem riasztottak a klasszikus liberalizmus értékei, sőt annak nemzeti örökségével szimpatizálok. Ugyanakkor elfogadom, amit a keresztény felfogás és erkölcs, s mindaz az érték, amit a népi mozgalom, a népi frók jelentenek.

– Bratinka József az egyik szegedi választókerület országgyűlési képviselője, az Európa Tanács alelnöke. A képviselői munka, a parlamenti külügyi tevékenység mellett hogyan jut ideje egy nagyvárosi pártszervezet irányítására?

– Távollétem idejére egy-egy elnökségi tagot hatalmazok fel az aktuális teendők ellátására. Jelenleg Mucsi Mihály – egyébként az egyik elnökjelölt – az „ügyvezető”.

– Az új elnök is egy évre vállalta a funkciót. Az esztendő múltán milyen eredménnyel lesz elégedett?

B. J.: – Olyan programot kell kidolgozunk, mellyel a következő választásra mozgósítani, népszerűsíteni lehet az MDF-et. A szakértői bizottságok kibővítése azért is lényeges teendő, hogy újabb gondolatokat, újabb embereket vonjunk be a Demokrata Fórumba.

– Ezek szerint változik a párt image-a?

B. J.: – Az alapvető értékek nem változnak. Ennek alapján kell megtalálnunk a kapcsolatot az emberekkel.

ÚJSÁSZI ILONA

Három kérdés Thürmer Gyulához

– Miben látja Ön ma a baloldal szerepét Magyarországon?

– Úgy érzem, hogy a baloldali erők ma erősödnek Magyarországon. Ennek több oka van: az ország helyzete nem javul, hanem romlik; az emberek nem jobban, hanem rosszabbul élnek; nem nagyobb biztonságban, hanem nagyon viszontagságos politikai körülmények között. Külpolitikai helyzetünk nem vált szilárdabbá, hanem környezetünkkel – és még sok országgal – konfliktusban állunk. Az emberek ezt látják, meg azt is, hogy két évvel ezelőtt nem erre szavaztak! Ők nem rendszerváltást akartak, nem keresztény Magyarországot, hanem egy jól fejlődő, jobb megélhetést biztosító országot. Nem ezt kapták. A két évvel ezelőtti válságból – úgy tűnik –, hogy a szakszervezetek is, a szocialista párt is és a munkaspárt is kezd kilábalni. Egyre több közöttünk a kapcsolat. Én Für úrral, az MDF ügyvezető elnökével tökéletesen egyetértek: a baloldal erősödik, egyben vitakozom vele: ez nem vesztély, hanem nagy lehetőség a magyar társadalom számára. Két-három év múlva az országnak olyan parlamentje lehet, amely a társadalom széles rétegeit képviseli.

– A mezőgazdasággal kapcsolatos törvények közül melyik végrehajtását szeretné pártjuk felfüggeszteni, és miért?

– Mi amellet vagyunk, Magyarországnak legyen korszerű mezőgazdasága. Látss el ezt az országot ételmiszerrel,

illetve teremtsen exportlehetőséget. Nem ez következett be. Szükség volt egy szövetkezeti törvényre, annak az elfogadását mi támogattuk. Az összes többi, a kárpótlási törvénytől az átmeneti törvényig, tulajdonképpen politikai és ideológiai célokat szolgált. A magyar mezőgazdaságot két évvel ezelőtt elkezdték először az árak növelésével, a hitelfeltételek nehezítésével szétzúzni. Utána megindult a tulajdonviszonyok átalakítása. Mára ezek miatt a téveszkek teljesen elbizonytalanodtak. Az érintettek – a tévész-vezetők – azt mondják, ezek a törvények nemcsak hogy jó szívvel nem hajthatók végre, de tisztességesen sem. A végeredmény az lesz, hogy az ország kenyer nélkül marad. Ennek a társadalmi következményét ma csak még sejtik az emberek: a munka és megélhetés

nélkül maradt falusi milliók majd feláramlanak a fővárosba és a nagyvárosokba, s ebből társadalmi konfliktus lesz. Mi azt mondjuk, ezt meg lehet akadályozni, ezeket a törvényeket – talán a szövetkezeti törvény kivételével – egyelőre le kellene állítani, és egy olyan törvény-csomagot kellene kidolgozni, amely konszenzuson alapul, hiszen a mezőgazdaság sorsa mindenkit érint.

– Valóban az „ellenségkereséshez” tartozik a Bruzsák-ügy?

– A dolog nagyon egyszerű; az MDF keresztül erőltette a Parlamenten a Zétényi-Takács törvényt. Nagyon sok ember van ma Magyarországon, aki erkölcsi kárpótlásra tart igényt. Ezt meg is kell kapniuk. De nagyon kevés olyan ember van, akit ezt a bosszúállással, újabb perek sorával szeretné elérni. A magyar emberek nagy része nem vevő erre a törvényre! Nemsokára nyilatkoznia kell az Alkotmánybíróságnak, hogy alkotmányellenes-e a törvény, vagy nem. Ha valaki politizál, akkor tudja, hogy ilyenkor lehet „légkört” teremteni. Ezért próbálkoznak ilyen nevetésszerű dolgokkal. Elegeted elolvasni az Új Magyarországgal szombati, február 22-i és előző számát; jól látható, bárki is tervezte ezt a politikai provokációt, rosszul tervezte. Ezekből az derül ki, hogy a Bruzsák úr klinikai eset.

KOROM ANDRÁS